

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΑΡΝΙ

Ο ΚΑΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΩΝ

Στό νοσοκομείο των γυναικείων φυλακών του 'Αγίου Λαζάρου, Πρωτοχρονιά, ώρα έννια το πρωί. Στο πρώτο κρεβάτι εινε ξαπλωμένη μία γυναίκα με δεμένο τό κεφάλι, με πολύ χλωμό πρόσωπο, με μάτια θολά και άπλανή. Στο διπλανό κρεβάτι κείται μία άλλη γυναίκα, με πολύ ώραίο και θροσερό πρόσωπο, η οποία έχει δεμένο τό δεξί της χέρι.

Η πρώτη λέγεται Παυλίνα Μαξιρόν, η δεύτερη Μάρθα Ζουβάντ.

ΜΑΡΘΑ, (στην Παυλίνα). — Θέλεις ένα παξιμάδι;

ΠΑΥΛΙΝΑ. — "Όχι, εύχαριστώ.

ΜΑΡΘΑ. — Μιά καραμέλα;

ΠΑΥΛΙΝΑ. — "Όχι, εύχαριστώ...

ΜΑΡΘΑ. — Δεν κάνει να μένεις έτσι, χωρίς πού και πού να βάζεις κάτι στο στόμα σου. Τό ίδιο συνέβαινε και με μένα, τίς πρώτες μέρες... Ούτε μία γουλιά ντό δεν μπορούσα να πώ, ούτε μία ισοπιά νά φρωμί δεν μπορούσα να βάλω στο στόμα μου. Μ' αυτό τόν τρόπο έβλαψα πολύ τό στομάχι μου, κι' άκόμη ύποφέρω απ' αυτό. (Τρύαγει ένα παξιμάδι με πολλήν όρεξη). Τό κεφάλι σου σέ πονεί άκόμη;

ΠΑΥΛΙΝΑ. — Με πονεί, δυστυχώς...

ΜΑΡΘΑ. — "Όπως και μένα τό χέρι μου. Εύτυχώς πού δεν εινε σοβαρά αυτά τα τραύματα... Πώς έτυχε να χτυπήσης τό κεφάλι σου;

ΠΑΥΛΙΝΑ. — Έγινε μόνον μου τό κεφάλι μου όταν είδα... (Διστάζει). "Όταν είδα ότι ελχε πνίξει τό παιδί μου...

ΜΑΡΘΑ. — "Α! (Χλωμαίνει λιγάκι). Πόσων χρονών ήταν;

ΠΑΥΛΙΝΑ. — Δέκα... (Διστάζει).

ΜΑΡΘΑ. — Έγώ έχω τρία παιδιά πολύ χαριτωμένα. Τό Ροβέρτο, ένα άφοφαί με κατσούρα μαλλιά, τόν 'Αλφρέδο, ένα δειλό κι' εύγενικό παιδάκι σάν κοριτσάκι και τήν 'Αντουανέττα, ένα ξανθό κοριτσάκι πού μευ μοιάζει παραπολύ. Τί εύτυχισμένα πού ζώσα μαζί τους. Πόσο χαρούμενοι να τά βλέπω τά βράδια να διαβάζουν μαζί στο τραπέζι... 'Ο άντρας μου ελχε μεγάλη αδυναμία για τήν 'Αντουανέττα. Ελχε τρέλλα μαζί της. "Ω, πόσο τήν αγαπούσε! Πόσο τήν αγαπούσε, ό δυστυχισμένος!

ΠΑΥΛΙΝΑ. — Έχει πεθάνει ό άντρας σας;

ΜΑΡΘΑ. — Τόν έσκότωσαν!

ΠΑΥΛΙΝΑ. — "Α! Θεέ μου!

ΜΑΡΘΑ. — Ναι, τόν έσκότωσαν, σέ μία στιγμή τρέλλας. Ήταν έπιλησμένος. Μένανε τότε στη Μπατινιόλ. Μιά νύχτα, στις 23 Δεκεμβρίου, γόρισε στο σπίτι μεθυσμένος. Δεν τόν είχα τίποτα. Οι άντρες εινε πολύ έπικίνδυνοι όταν εινε μεθυσμένοι. Αυτός τότε άρχισε να με βρίζη, να με καταριέται, χωρίς λόγο. Έγώ δεν έβγαλα μυλό στο διάστημα αυτό, άν και έτρεμα δόλοληρη από τό θυμό μου. Σέ μία στιγμή, με ελτε άέταιμς και σήκωσε τό χέρι του να με χτυπήσει. "Ε, τότε πια δεν κρατήθηκα. Τό αίμα μου ανέθηκε στο κεφάλι! Τόξαω έναν τρελλή στην κοίτση, άράξω ένα σφυρί και τόν χτύπω κατακέφαλα! Τόν χτύπησα τόσο δυνατά, πού στραμπούληξε τό χέρι μου. Κυλόστηκε αίσφορτος κάτω, χωρίς να σαλέψη πια απ' τί θέα του! "Όταν κατάλαβα τί είχα κάνει, άρχισα να φωνάζω δυνατά, απαρηκτικά! Άναστατώθηκε δόλοληρη η γειτονιά. "Όταν έπειτα από λίγο ήρθαν οι άστυνόμακες, με βόηξαν να τό σφυρί στο χέρι!

ΠΑΥΛΙΝΑ, (άνατριχίζοντας). — Θεέ μου! Κ' έγώ είμαι μία κακούργα, μία φόνισσα! (Σκεπάζει τό πρόσωπό της με τό σεπτόν της). Θέλω να πεθάνω! Θέλω να πεθάνω! 'Ο θάνατος θα ήταν η μόνη παρηγοριά, η μόνη άνάπαυσις για μένα!

ΜΑΡΘΑ. — Κ' έγώ τό έλεγα αυτό στην άρχή. Άν δεν ήταν η δεσποινίς Ρόζα, θα ελχε άποκτινηθεί πρό καιρού! Αυτό ήταν πολύ εύκολο πράγμα. Άλλ' αυτή με έσωσε! "Όταν τίς έμπιστευθηκα τήν άποφασι πού ελχε πάρει, μου ελπε με μία φωνή τόσο πιστική, με μία φωνή πού δεν θα τήν ξεχάσω ποτέ! — «Και τά παιδιά σας; Τί θα γίνουν τά παιδιά σας; Δεν τ' αγαπάτε, δεν τα πονάτε τό μικρά αυτά δυστυχισμένα πλάσματα;» "Όταν άκουσα τήν δεσποινίδα Ρόζα να μου λη αυτά τά λόγια, έγκατέλειπα άμέσως ατή τήν

ιδέα. "Ω! τί καλή, τί εύγενική γυναίκα πού εινε η δεσποινίς Ρόζα! Θα τήν γνωρίσετε και θα δήτε. Έρχεται τακτικά εδώ, σχεδόν κάθε μέρα. Έχει άδεια από τήν Κυβέρνηση να έπισκέπτεται τούς φυλακισμένους και να τούς παρηγορή. "Όταν μία μέρα τίς έλεγα με άπογνωσι: — «Ω, τί να πώ στα παιδιά μου, όταν με ρωτήσουν πού ειναι ό πατέρας τους; Τί να τούς πώ; (Τήν ήμέρα πού έσκότωσα τόν άντρα μου, τά παιδιά μου έτυχε να βρίσκονται στο σπίτι της αδελφής μου, στη Βινσέν). Αυτή τότε μου ελπε: — «Αγαπήστε τα τόσο πολύ, τά παιδιά σας, Μάρθα Ζουβάντ, αναθρύψτε τα με τέτοιον τρόπο, ώστε να μη σας κάνουν ποτέ αυτή τήν ερώτησι!

ΜΑΡΘΑ, (με μιάν έκφρασι φρίκης). — Και για μένα, για μένα πού σκότωσα τό παιδί μου, τί λόγια παρηγορητικά μπορέι να βρη ή νέα αυτή;

ΠΑΥΛΙΝΑ. — Δεν ξέρω. Πάντως θα βρη κάτι να σου πη πού θα γλυκάνη, θα έλαφρώση τήν καρδιά σου. "Α! να τήν! Νά τήν, ήθε! Κουδεντιάει αυτή τή στιγμή με τί διευθύτρια! Κρατεί ένα σωρό πράγματα στα χέρια της... Φαρμακώγια ξεροξημένα της μάρας, γλυκά, ζαμπόν... Κότταζε τήν! Κότταζε τήν!

(Η δεσποινίς Ρόζα εινε μία γυναίκα περασμένης ηλικίας με ψαρά μαλλιά, χλωμό πρόσωπο και δύο μεγάλα μαύρα μάτια. Κρατεί στο χέρι της ένα καλό γαϊόφορο φρεσά, γλυκά και παξιμάδια).

ΜΑΡΘΑ. — Νά τήν! "Όπου νάσαι θαρή και σέ μας! Αυτή τή στιγμή κουδεντιάει με τήν Ραμπε. Η Ραμπε έχει καταδικασθή σέ ισόβια δεσμά, γιατί έδηλητηρίασε τή μητέρα της!... Ναι, τώρα ήθε ή σειρά της Φομεν... Αυτή έχει καταδικασθή σέ καταναναγκαστικά έργα επί παιδοκτονίας, όπως έσεις... "Ω, για δόστε τήν πώς κλαίει ή δυστυχισμένη! Η δεσποινίς Ρόζα τής χαϊδεύει τά μαλλιά,

τη φίλει στο μέτωπο... Νά, τώρα βρίσκονται στο προσκέφαλο της Σεβέν... Τής δίνει γλυκά και πορτοκάλια... Η Σεβέν εινε μία φαρμακεύτρια κι' αυτή... Έδηλητηρίασε πρότεροι τό φίλο της, κι' από τότε έχει πάθει μιά άνιστη φρενική παρόρροισι. Έρχεται ή σειρά μας έπειτα απ' ατήν...

(Η δεσποινίς Ρόζα πλησιάζει στο κρεβάτι της Μάρθας, κι' άρπίζει στο προσκέφαλό της μια σακκούλα με μπισκότα, δύο φρανζόλες φρωμι και δύο πορτοκάλια).

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ. — Καλημέρα, Μάρθα Ζουβάντ! ΜΑΡΘΑ. — Καλημέρα σας, δεσποινίς Ρόζα.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ, (άγκαλιάζοντας τήν). — Με τό καλό ό καινούργιος χρόνος, παιδί μου!

ΜΑΡΘΑ, (συγκινημένη). — "Ω, καλή κι' εύγενική μου δεσποινίς, πώς μπορεί για μένα να εινε καλός ό χρόνος, αφού δεν θα μπορέσω να δω τά παιδιά μου;

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ. — Θα τά δής... Η ύπηρεσία των φυλακών έχει ύπ' όψη της πάντοτε τήν καλή διαγωγή σου, και με τόν καρό έλπιζω να σου χαρισθί τό ύπόλοιπο της ποινής σου...

ΜΑΡΘΑ, (με δάκρυα στα μάτια). — Έλπίζετε; Έλπίζετε, αλήθεια; "Ω, τί εύτυχία, τί εύτυχία για μένα! (Στην Παυλίνα). Τί σου έλεγα, θμιάσας;

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ, (στην Παυλίνα). — Έσεις ήλθατε χθές εδώ, δεν εινε έτσι;

ΠΑΥΛΙΝΑ, (κατεβάζοντας τά μάτια της). — Μάλιστα, δεσποινίς.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ, (παίνοντας τό χέρι της, με φωνή γλυκερά). — Θέλετε να γίνουμε δύο καλές φίλεσδες;

ΠΑΥΛΙΝΑ, (προσπαθώντας να συγκρατήση τούς λυγμούς της). — "Ω, τί όφελει αυτό. Έγώ θέλω να πεθάνω! Θέλω να πεθάνω! Δεν μου χρειάζεται πια ή ζωή!

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ, (με φωνή σιγαλή, σκύδοντας πάνω από τήν Παυλίνα). — Τί ελπε; Θέλεις, λες, να πεθάνης; Δεν εινε ή πρώτη φορά πού άκούω αυτά τά λόγια εδώ μέσα... Εινε βέβαια πώς ίσοι έπιθυμούν να πεθάνουν, στο βάθος αγαπούν πολύ τήν ζωή, αλλά τότε λείπει ή δύναμις να τήν ζήσουν. Ακούον, όχι! Δεν θέλω να ξανακούσω αυτά τά λόγια... "Όταν τελειώσης τήν ποινή σου, θα σέ βοηθήσω έγώ να γαρνέσης τήν πληγωμένη ψυχή σου... Έσκότωσες ένα μικρό, άνυπεράσπιστο πλάσμα. Μπορείς, άνα θελήσης, να σόσης χιλιάδες παιδάκια και να έξλεισθής μ' ατόν τόν τρόπο.

ΠΑΥΛΙΝΑ. — Έγώ... Έγώ...

Πόσο χαρούμενοι να τά βλέπω τά βράδια να διαβάζουν στο τραπέζι.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ

ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ένα περίεργο βιβλίο που μιλεί για την 'Ελληνική κοινωνία του 1862. 'Ο Βαλαωρίτης και τό φείδι. 'Ο θυμὸς Γεωργίου τοῦ Α'. 'Η ἀναρχία στὰς Ἀθήνας. 'Ο Ἀγγλὸς δημοσιογράφος, ἡ Ἑλληνοπούλα καὶ τό κασσόνι. Κωμωδία καταλήγουσα σὲ τραγωδία. Πῶς ὁ σὲρ Ρεϊμπολντ ἐγγύρισε τὴν «Κόρη τῶν Ἀθηνῶν», κλπ. κλπ.

Υπάρχει ἓνα βιβλίο Ἀγγλικό, ἀγνωστο στὸν πολλὸ κόσμο καὶ ἀμετάφραστο στὴ γλῶσσα μας, ἂν καὶ ἀναφέρεται στὴν πολιτικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Ἐχει τὸν τίτλο «Αναμνήσεις διπλωμάτων». 'Ο συγγραφεὺς του σὲρ 'Οράτιος Ροϊμπολντ διηγεῖτο γεγονόματα τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀγγλικῆς Προξενίας καὶ ἐπιτηρωμένων κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς Μεταπολιτευτικῆς τοῦ 1862 καὶ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α'. Τὸ βιβλίο περιέχει διάφορα ἐνδιαφέροντα ἐπεισόδια. Ἰδοὺ μερικὰ :

«Τὸ πρῶτο ἔξω λόγον νῆσι πρὸ ἐπισκεφθῆκαμε (γράφει ὁ σὲρ Ροϊμπολντ) μὲς φύγαμε ἀπὸ τὴν Κόρυθα, ἦταν ἡ Ἀγρία Μαύρα (δηλαδή ἡ Λευκάς). Ἐκεῖ ἐκατάλαβα, γιὰ πρώτη φορὰ, ὅτι ἔσθιζεν ἔθροισμα ἐναντίον μας, ἐναντίον δηλαδή τῶν Ἀγγλῶν. Τὸ περίεργο εἶνε διὰ τὴν ἀπόδειξιν τὴν ἔλαβα ἐκ μέρους ἐνὸς ἀπὸ τοὺς ἐξέχοντας βουλευτὰς τῆς νήσου καὶ ἐνόπιον τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'...»

«Στὶς μεγαλειότερες πόλεις, ὅπου συνήθως ἐσταθμεύσαμε δυὸ ἢ τρεῖς μέρες, ὁ βασιλεὺς ἔμεινε σ' ἐνα ἀπὸ τὰ ἐμπροσθενότερα σπιτία τὸν τόπον. Στὴ Λευκάδα ὁ βασιλεὺς ἐμφυλοζήτησεν στὸ ἄλλοτε Ἀγγλικὸ Λοκιστήριον, τὸ ὁποῖο πρὸ ὀλίγου μὲς εἶχε ἀδειασθῇ ὁ συνταγματάρχης Σερμαράϊτ, ἡ—ὅπως ὁ ἴδιος προτιμοῦσε νὰ λέγεται—βαρῶνος Δ' Ἐδερτον, ἀξιωματικὸς πού εἶχε διοικήσει μὲ πολλὴ δεξιότητα τὴ Λευκάδα.

«Ἐξασωμερίσαμε στὸ προαύλιον τοῦ σπιτιοῦ ἐκείνου, μετὰ τὸ προγεμνῆναι, περμινοῦντας, κάτω ἀπὸ τὸν ἴσιον μὲς μεγάλης χορηγιάδας, τ' ἄλλα γιὰ νὰ πᾶμε σὲ μιά ἐκδρομὴν, στὰ περίχωρα. Ἐξαίονα, ἔνας ἀπὸ τοὺς καλοκαίριους τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὁ κ. Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, μεγαλοκτηματίας τῆς νήσου, ὁ ὁποῖος εἶχε γαίνετα καὶ κάποια φήμη ὡς ποιητῆς, ἀπαντώντας σὲ μιά παρατήρησιν μας γιὰ τὸ μεγαλόπρεπον ἔκκεον δειγμὰ τῆς φτείας τῶν μεσημβρινῶν χορῶν, τὸν φώναζε, μᾶς διηγῆτο διὰ τὴν σήμερον μὲ κάποιον θυφύλον, ἓνα φείδι εἶχε κάνει τὴν φωνὴν τὸν μῆσα στὶς πολυδαίδαλες, στὶς πολυκαυλωμένες οἴκας τοῦ δέντρον.

«Στὰ λόγια τὸν αὐτὸ, ὁ κόμης Σπέννερ, μὲ τὴν συνήθειάν του ἐπαιρησία, εἶπε στὸν ποιητῆ :

«— Ἀς ἀκούσωμε λαγά τὴν ἁρμονίαν τῶν στίχων σου, καὶ χωρὶς ἄλλο τὸ φείδι θὰ χορηγεύῃ καὶ βγῇ ἀπὸ τὸν χορὸν τῶν σου.»

«— Τὶς ἡμέρας αὐτῆς—ἀπάντησε γυλλιστὶ ὁ Βαλαωρίτης—ἔγραφα ἓνα ποίημα, ὅπου λέει διὰ τὸ τελευταῖον φείδι ἔδῃκε ἔξω ἀπ' αὐτὸ τὸ σπῆτι!...

(Ὁ κ. Βαλαωρίτης ἐννοοῦσε τὸν Ἀγγλο διοικητὴ τῆς Λευκάδος πού εἶχε ἄνγει πρὸ ἡμερῶν, παραδίδοντας τὴν νήσον στὴν Ἑλληνικὴν Ἀρχήν!) Δὲν ἦταν δυνατόν νὰ γίνῃ μεγαλιότερη προσηγορία ἀπὸ τὴν ἀποδοκλήτη αὐτὴ ἐμφυλολογία πού εἰσώθηκε «προστα» τὸν ναύαρχο Γέλθερτον καὶ σὲ μένα, τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἀγγλίας!... Ἀκολουθῆσαι μὲ παγερὴ σιωπῇ, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔκρινε τὴ στενοχωρία του. Ἐπῆρε κατὰ μέρος τὸν κ. Βαλαωρίτη καὶ ἐπέμεινε νὰ μοῦ ζητήσῃ ἀμέσως συγγνώμην. Ἦταν βέβαια μὲ δυσάρεστον ἐποχρέωσιν, τὴν ὁποία ὅμως ὁ κ. Βαλαωρίτης ἐξετέλεσε μὲ ἀρετὴν προθυμία.

«— Δὲν θὰ ἐπατρέψω σὲ κανένα, μᾶς εἶπε κατόπιν ὁ βασιλεὺς, νὰ μιλήσῃ πρὸς αὐτὸν μὲ ὕδριστικὸς γιὰ τὴ χώρα στὴν ὁποίαν ἐγὼ τόσα πολλὰ ὀρέξω!...

«Ἀνέφερα τὸ ἀσχηματὸν αὐτὸ ἐπεισόδιον, γιὰτὶ ἦταν τὸ μόνον δυσάρεστον περιστατικὸν σὲ ὅλῳ τῷ ταξεῖδι μὲ καὶ γιὰτὶ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ἐκδηλωθῶν μὲ τόση ἐγκαρδιότητα τὰ αἰσθήματα τοῦ νέου μονάρχου πρὸς τὴν Ἀγγλίαν.

Θὰ ἔχω ἄραγε τὴ δύναμιν ; Θὰ με βοηθήσητε ἐσεῖς νὰ σώσω τὴν ψυχὴ μου ;...

ΛΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ. — Ναι, θὰ σὲ βοηθήσω ὅσο μπορῶ. Τώρα δὲν θέλεις περὶ νὰ πεθάνῃς, δὲν εἶνε ἐτοίμη ;...

ΠΑΥΛΙΝΑ. (μὲ δάκρυα χαρῆς). — Ὅχι ! Ὅχι, Θεέ μου ! Θέλω νὰ ζῶσω τώρα μόνον γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ ! Ὁ, τί καλὴ, τί καλὴ πού εἶπε, δεσποινὶς Ρόζα ! Εἰσαίετε ἓνας ἄγγελος μέσα σ' αὐτὴ τὴν Κόλασιν τῆς φυλακῆς.

(Ἡ Παυλίνα μισοσηκώνεται στὸ κρεββατί, παίρνει τὰ χέρια τῆς δεσποινίδος Ρόζας καὶ τὰ φιλεῖ θερμὰ, παράφορα, ἐνῶ ἑσταίνει σὲ ἀνυμνούς. Ἡ δεσποινὶς Ρόζα, συγκινημένη, τὴν ἀγκαλιάζει καὶ τὴν φιλεῖ στοργικὰ στὸ μέτωπον).

«Ὅταν ἐπρωτοπατήσα τὸ πῶς μου στὴν Ἑλλάδα συνεχίζει ὁ Ἀγγλὸς συγγραφεὺς—τὰ πράγματα δὲν ἦταν καθόλου εὐχάριστα... Ὁ βασιλεὺς Ὄθων εἶχε διασχίῃ πρὸ δύο μῶλις ἑβδομάδων. Ἄν καὶ εἶχε ἐγκαταδρῆθῃ Πρὸςσωνὴν Κυβέρνησις μὲ τὸν κ. Βούλγαριν ἐπὶ κεφαλῇ, ἡ χώρα ἦταν παραδομένη στὴν ἀναρχίαν.

Σὲ ἄλλο κεφάλαιον τοῦ βιβλίου του ὁ σὲρ Ροϊμπολντ διηγείται τὴν ἀκόλουθον περιγραφήν ἱστορίας :

«Ἐνας νεαρὸς Ἀγγλὸς ὁ κ. Φίνλεν, ἀντιστοκρίτης τῶν «Τάιμς», πού ἔμεινε ἀρετὸν καρὸς στὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐρωτήθηκε διὰ τὰ τὴν κόρη ἐνὸς πλοίου «Ἑλληνὸς ἐμποροῦ, ἡ ὁποία εἶχε καὶ ἄλλες ἀδελφές... Ὁ Ἀγγλὸς τῆς ἐπρότεινε γάμον καὶ ἡ κόρη δέχτηκε ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πατέρας τῆς δὲν ἔβλεπε μὲ κανένα τρόπο τὴν συγκαταθεοί του, ἐκείνη παραδεδέχθη νὰ τὴν ἀπαγάγῃ ὁ θαυμαστής της καὶ νὰ φύγουν διὰ θαλάσσης.

«Ἐπειδὴ ὅμως οἱ γονεῖς τῆς τὴν εἶχαν κλεισμένη καὶ τὴν ἐφύλαγαν μὲ δὴν τὴν ἀνατολίτικην ἀσθηρότητα, δὲν ἐνέδωκε ἄλλο μῶσον γιὰ νὰ βγῇ ἡ κόρη ἀπὸ τὸ πατρικὸν σπῆτι, παρὰ νὰ μῆσιν σ' ἓνα μεγάλον κασσόνι καὶ νὰ σταλῇ ὡς ἐμπόλεμον στὸν βασιλεῖ ! Τὸ στρατιῶμα ἐπέτρεπε θαυμασία καὶ τὸ πολυτίμον κασσόνι φορτωμένη στὸ βασιλεῖ ἀσφαλῶς.

«Ἄλλ' ὅταν ὁ ἀντιπρόσωπος ἐραστὴς ἐξεκάρφωσε τὸ κασσόνι, δὲν εἶσθε μῆσα τὸ ὄραλον ἀντικείμενον τῆς λατρείας του, ἀλλὰ τὴν μεγαλιότερη καὶ ἀσχημονοῦσα ἀδελφὴ τῆς, πού εἶχε ἀνικαταστήσει τὴν ἡρώϊδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἔλειπε τὸ θάρος ! Καὶ ὁ Ἀγγλὸς δημοσιογράφος, τὶ νομίζει διὰ ἔκανε : Ἐπαντρεθῆκε τὴν ἀδελφὴ τῆς ὁραίας του καὶ τὴν ἐπῆγε θριαμβευτικὸς στὴν πατρίδα του !... Αὐτὸ λέγεται θάρος !...»

Συνεχίζοντας ὁ Ἀγγλὸς διπλωμάτης τὶς ταξιδιωτικὰς του ἐντυπώσεις γράφει :

«Ἀπὸ τὴ Λευκάδα ἐπῆγαμε διὰ θαλάσσης στὸ Ἱερόλυγιν, ὅπου βγήκαμε καὶ ἐπισκεφθῆκαμε τὸ πένθιμον σπῆτι, στὸ ὁποῖον ὁ δυστυχισμένος Βύρων ἐπεφύλαξε. Εἶδμε τὴν παραμελημένην ἐκείνην γωνίαν ὅπου ἔκειτο τὰ λείψανα τοῦ πρὶν μετακομισθῶν στὴν πατρίδα του. Σὲ μὴν ἄρχη εἶδα μὲ συγκίνησιν τὸ σιδερένιον σκελετὸ τοῦ πειστηρίου τῆς πρώτης Ἑλληνικῆς ἐφημερίδος, πού τὸν εἶχε φέρει ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸ Λονδίνον. Τώρα πού ἀναφέρω τὸ Βύρωνα καὶ τὸ Μεσολόγγιν, θυμῶμαι διὰ τὸ πρῶτον μας στὸ μελαγχολικὸν ἐκείνον τόπον, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐπισκέψεώς μας, ἦταν ἓνας Ἀγγλὸς τῆς ἐντέλειαν δόναται Μιλάκ, πού εἶχε διατελέσει ἀξιωματικὸς ἀρετὰ ἔτη.

«Λίγους μῆνες προηγουμένως, εἶχα συναντήσῃ σ' ἓνα γεῦμα τῆς Προξενίας τῶν Ἀθηνῶν, μὲ παλαιὰ, ἡλικιωμένη κυρία, πολλὴ κακοντιμένη, πού εἶχε τὸν ἐξωριστὸν ἐκείνον λεβαντικὸν τύπον τῆς μορφῆς, τὸν πολλὸ γνωστὸν σὲ δούες ἐταξιδευτῶν στὴν Ἀνατολή. Ὅταν μ' εἰσέστησαν στὴν κυρία αὐτή, μοῦ εἶπαν διὰ ἦσαν ἡ σύζυγος τοῦ Μιλάκ...

«Καθόμενον κοντὰ τῆς, στὸ τραπέζιν, καὶ κουβέντιασα λίγο-μαζὺ τῆς. Βόρκα διὰ οὕτε χάρι καμμιὰ εἶχε, οὕτε πνεῦμα. Ἦταν μὲ ἄσχημαν κυρία.

«Μετὰ τὸ γεῦμα, ὅταν ἡ κυρία Μιλάκ ἔφηνε, ὁ πρεσβύτερος Σκάρλετ μὲ ρώτησε ποῦντὰ τὴν ἰδίαν ἐσχηματισία γιὰ τὴν γετονισσά μου, καὶ τότε μὲ ἀπεριγύρισε ἐκπληξί μου, μὲ ἐληροφορήθηκε διὰ τὴν κακοσηματιστὴν ἐκείνην γυναικί, στὴν ὁποίαν δὲν εἶχαν μείνει οὕτε γυνὴ κοινῆς ὁμορφιάς ἔχην, δὲν ἦταν ἄλλη παρὰ ἡ περιφωρὴν Κόρη τῶν Ἀθηνῶν ! Ὅμοιωσθ' ὅτι πρὸς ἐλπιήθηκα πού δὲν μοῦ τὸ εἶπε προηγουμένως ὁ ἐξαιρετὸς προϊστάμενός μου, γιὰ νὰ προσπαθῶσιν ἄνακα λῦψον, μήπως κάτω ἀπὸ τὸ παχύσασθον καὶ φθιδερὸν κοινὸν ἐσπετορικὸν τῆς, βρισκόμεναι ἀκόμα κρημινῆν καμμιὰ ἀπὸ τῆς χάρις ἐκείνης πού ἐνέπνευσαν στὸν Βύρωνα τὸ πασιγνώστον ἐρωτικὸν ποίημα του... Ἡ κυρία Μιλάκ εἶχε γαίνετα μὲ ἀδελφές, μεγαλιότερες ἀπ' αὐτή. Μερικὰ ἐξιδίστατα πρόσωπα τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας μ' ἐβεβαίωσαν κατόπιν διὰ δὲν εἶναι καθόλου ἐξαιρετικὸν ποῖα ἀπὸ τῆς τρεῖς κόρες ἐταξιδίεζε περισσότερον τὴν φαντασιολογίαν τοῦ Παιητοῦ. Ἡ οὐλογένεια ὅμως, ὡς φαίνεται, ἐδιόλεξε γιὰ τὴν τιμὴν τῆς ἀθανασίας, τὴν νεώτερη, ἡ ὁποία ἀκολούθως ἔγινε κυρία Μιλάκ, καὶ σ' αὐτὴν βέβαια κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ Γκοινὰ ἀνέφανε τὴν γλυκερὰ ἐκείνην μελοποιήσιν τῶν περιφωρῶν στίχων τοῦ Βύρωνος.